

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

**AVIZ
la proiectul de lege privind modificarea
Codului contravențional al Republicii Moldova
(nr.412 din 10.11.2022)**

În temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, Direcția generală juridică a examinat prin prisma cadrului legal existent proiectul de lege privind modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova și comunică următoarele.

I. Aspecte de ordin general.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și este în concordanță cu prevederile art.66 din Constituția Republicii Moldova.

3. Obiectul de reglementare al proiectului de lege constă în introducerea răspunderii contravenționale pentru propaganda homosexualității.

II. Obiecții și sugestii de ordin juridic.

În urma examinării proiectului de lege sesizăm ambiguitatea formulării art.90², întrucât observăm nerespectarea exigențelor aplicabile normei contravenționale, inclusiv exigența de previzibilitate în vederea elucidării semnelor distinctive ale faptelor ce se incriminează, cine este făptuitorul ce va fi tras la răspundere, iar pedeapsa nu este proporțională acțiunii comise. Textul **"privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de a desfășura o anumită activitate"** ne face să presupunem că autorii îi au în vedere în calitate de subiecți – corpul didactic

sau conducerea instituțiilor de învățământ. Considerăm, că în calitate de subiecți, pasibili răspunderii contravenționale pentru promovarea și demonstrarea în instituții de învățământ a relațiilor sau referințelor sexuale netradiționale, pot fi toate persoanele fizice ce au tangență directă cu instituțiile de învățământ, precum elevii și studenții, profesorii, personalul tehnic ș.a. Reglementarea unui grup îngust de subiecți poate duce imposibilitatea identificării făptuitorului real al acțiunii. Considerăm că în această la formulă, proiectul de lege nu-și va atinge scopul propus. Astfel, recomandăm autorilor reexaminarea acestei norme prin prisma art.16 și art.17 din Codul contravențional, or pentru acțiunea sau inacțiunea ilicită săvârșită cu vinovăție care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, pot fi trase la răspunde contravențională atât persoanele fizice ce au atins vârsta de 18 ani (alin.(2) din art.16 prevede și minorii cu vârsta de 16 ani), cât și persoanele juridice. Această mențiune este valabilă și pentru alin.(2) din art.90².

În același context, ținem să menționăm că în cazul modificării Codului contravențional, autorii urmează să se ghideze de faptul că contravențiile se instituie întru asigurarea aplicării unei norme materiale, or în absența acesteia, contravențiile nu vor avea obiect de aplicare.

În acest sens, constatăm lipsa unei norme materiale ce să reglementeze: - elementele și instrumentele distincte ale promovării și propagandei homosexualității în rândul minorilor; - măsurile specifice pentru protejarea moralității și sănătății minorilor; - măsurile pentru împiedicarea activităților publice destinate promovării homosexualității în rândul minorilor; - măsurile pentru protejarea instituțiilor de învățământ de fenomenul "promovarea și demonstrarea relațiilor sexuale netradiționale".

Respectarea procedurilor de tehnică legislativă.

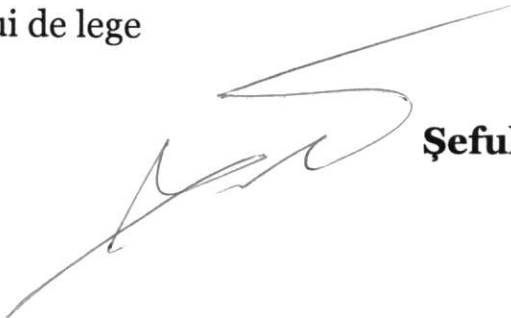
- În vederea respectării art.21 alin.(1) lit.e) și art.32 alin.(1) și alin.(4) din Legea nr.100/2017, relevant ca proiectul de lege să fie supus consultării publice expertizării și avizării de către autoritățile ale căror competență au tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului de lege. Remarcăm lipsa expertizelor menționate, precum și lipsa avizelor autorităților publice centrale de resort.

- Considerăm oportună avizarea inițiativei în cauză de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (temei Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, și anume art.12 lit.c) care prevede "*Consiliul adoptă avize consultative cu privire la*

conformitatea proiectelor de acte normative cu legislația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării”

- Întru respectarea art.54 din Legea nr.100/2017 proiectul de lege se va supune unei prelucrări redacționale și ortografice și se va revizui textul acestuia întru ajustarea la exigențele normelor tehnicii legislative.

Urmare celor expuse mai sus, Direcția generală juridică concluzionează că proiectul de lege nu întrunește exigențele de accesibilitate, previzibilitate și claritate - elemente caracteristice calității unui act normativ, care constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (a se vedea HCC nr. 21 din 22 iunie 2016, § 55) și în această ordine de idei luând în considerație cele constatate recomandăm autorilor reevaluarea promovării proiectului de lege

**Șeful Direcției generale
ION CREANGĂ**

ex.: Viorica Stratiev
tel.: 022.820.584
e-mail: viorica.stratiev@parlament.md